

СТАРМАЛИ

ГОДИНА VII.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Преплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

ПРИ ОТВАРАЊУ ИЗЛОЖБЕ РАДОВА СРПСКОГ ЖЕНСКИЊА У НОВОМ САДУ 1884.

Са голом главом, ко у храм свети
Уђимо у те одаје пуне,
Нека се оку наслада пружи,
А виши смисао нек се разуме.

Све ближе иде значајно време,
Које ће збрисат' заблуде старе,
Напредним духом подићи стално
Светиње нове, нове олтаре.
Паду се клоне стари кумири
Пред самим дахом времена млада, —
Један од првих светиња нови
Бити ће олтар труда и рада.

Хоће ли Србин у добу томе
Смети потражит' права живота,
Кад буде само заслужи цена,
А лезихлепству зазор, срамота?
То се већ данас питати мора,
И питају нас слабљи и јачи, —
— Уђимо у те одаје пуне,
Овде ћеш, брате, одговор наћи.

Женске су руке, које су на то
Питање дале одговор видан,
И кад се вратиш из Новог Сада,
Нећеш се вратит' снуђен ни стиџан.
Кад женске руке, нежношћу својом
Умеју образ народу спрати,

Шта ли тај народ од мушке стране
Чекати може, да ће му дати!

Где како лепо стоје у реду
Женскога рада приноси красни!
На једном месту, у једном скупу
Дари из српских крајева разни!
Као да нема река ни међа,
Све се у један венац ту ниже, —
Зар ово није наук големи,
Како се радом даљине ближе;
Како се раду не мож' отети,
Кад пође свесно жељеној мети.

Српкиње миле, Српкиње драге.
Чија нам рука већ бриге лечи,
Сретан вам био руковет ови!
— Но смем ли уз то још коју рећи?

Кад рука ваша толико може
Та мала рука, тај меки крин,
Какав ће једном, да бог да скоро
Народу своме показат' чин:
Љубави ваше к народу своме
Из чиста срца завитлан плам'
Жртвава ваших чаробна сила,
И свести ваше поновљен храм!

Шетња по Новом Саду.

CLXXXIX.

Немачки песник Шилер рекао је, да жене треба поштовати, јер „sie flechten und weben...“ („оне плету и ткају“). Ми Новосађани имаћемо сада најбољу прилику, да видимо то плетиво и ткање, због чега женске треба да поштујемо. У идућу недељу отвара се изложба женског ручног рада у Новом Саду. Милина је било ово последњих неколико месеца налазити се у друштву наших милих женскиња: чим се две састану овда нема друга разговора него се одмах испитује шта која мисли изложити, је ли већ скоро готова, има ли доста вунице, је ли стигао из Пеште свилени бродат, на ком ће се вести, ради ли на ђерђеву ил' онако у руди, хоће ли понети посао у илицу да настави и доврши, помаже ли по мало и старија сестра, какву ће хаљину на „Беседи“ обући, хоће ли доћи и ујна из Елемира, да ли ће суделовати и Панчевачка певачка дружина или ће остати код куће, — и тако вам се читав разговор врзе око изложбе, што ју наше честите и миле госпође приређују, а чему се тако својски одазваше дичне Српкиње наше из свију крајева.

Из свега овог види се, да је чика Стева, који је ову изложбу пре неколико година у своме календару „Орлу“ предложио, много сретнији са овим предлогом, што га је на женски свет управио, него ли са овим пројектима својим, које је поднео у своје време мушкој, дакле јачој половини наше интелегенције. Његови предлози о оснивању народне библиотеке у Матици, о састанцима српских књижевника, о оснивању друштва св. Саве и т. д. завукли су се у дотичне протоколе, куд су их мушка браћа стрпала, па

ПОДЛИСТАК

Ил' не ваља поп ил' не ваља село.

Трагично-комична збитија.

(Продужење.)

Дакле тим начином и тим путем, он је био омиљен на личност у своме селу. Како је стизао свуда и на свако месту, то је умео свакоме причати, шта ко за њим ружно рекне и тако се је сејао мир и љубав у свјој општини — да су га сви благосиљали као — ђавола. Он је стајао добро код капетана, општина га мрзила, тужила, гложила се шњиме — ал' бадава поп Парца умео се свакоме додворити и свакоме показати искрен и доброжелателан — није ни једну кућу од уплива обилазио са свим празних руку.

Тако му је с муком, натегом, гложењем, свађом, парбом, сваки премештај био пропраћан, па тако и овај тридесети у селу Кривоји. Већ и ту су га због његових врлина и доказаних способности, особито „уважавали“... Тужбе и парбе међу попом, општином и појединцима биле су у највећем жеку.

Ал' понајвише се гложио с капетаном сеоским. Кмет није био човек од оних што нит' сами кост глођу нити је другом дају“ већ као најстарија власт у селу, хтео је да

ћуте, а напротив женска половина нашег народа прихвати живо и оствари сјајно ону идеју, којој она има да даде живота: изложбу женских рукотворина, тај видљиви знак женске честитости, вредноће и врлине.

Боже мој, каквих ти ту неће бити ствари на изложби!

Све сами женски послови!

Овом приликом не могу прећутати једну анегдоту, која се приповедала за време опет тако једне изложбе женског ручног рада. Онда дође неки „благовјерни“ судруг, ком је један образ сав отечен био и пријави се одбору за изложбу, да он има нешто да изложи.

— А где је та ствар, што имате да изложите? запиташе га.

— Ево! рече судруг, и показиваше свој отечени образ.

— Отечен образ хоћете да изложите? питау га зачуђено.

— Та да, то је ручни рад моје жене!

Ономад запитам једнога мог пријатеља, да ли ће његова кућа штогод изложити?

— Хоће, вели, баш сам јуче узео два хвата дрва, и то ћемо наравно изложити.

Али да се манем шале, јер читаоци „Стармалог“ не маре за шалу, они кад хоће да се насмеју, узму па читају своју порезну књижицу или опомену за плаћање парохијала или читају извештаје са седница загребачког сабора, него да се вратимо на ствар.

Дакле ово ће бити изложба женских послова.

Женски послови! То је врло опширан појам, и може да изазове и неспоразумљење какво. Починући од оног „женског посла“, кад је оно госпођа Ева

нико други и не загризе, а камо ли да оглође оно на што је он око бацио. И тако се и заподела страшна битка.

Кмет је правио попи сметње — хватао му сваки корак, тужио га чим не дође у цркву, не оде на пратњу, не оцева пристojно мртваца и т. д. и сељанима је казивао, колико је чему права такса, колико поп за који посао смео наплатити и т. д.

Поп је опет тужио кмета што му се мешао у „надлежност“, што он набавља све потребе црквене, што не заграђује око гробља плот, што нису оправљени друмови на време и т. д. па доставља власти вишој, како кмет се је раздор у општини, опорочава власт, води бунтовне разговоре и т. д.

Па су тако и један и други путовали. Кмет вишој власти грађанској на одговор а поп вишој духовној власти опет на одговор.

Била је само то разлика, што је кмет располагао с више досетљивости и хумора него ли поп — и тако је поп неколико пута страдао.

Кмет је знао да је поп велики непријатељ води, а још год је непријатељ води он је опет по некаквом тајанственом закону природном у толико већи пријатељ — вину и ракији. Поп је бегенисао „лубењ—диње“ — и вино и мученицу. Па тако је често у механи мало појаче повукао и непрестано искретао главу с оканицом односно полићем на устима и са дотичном садржином у њима, те да што боље

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

пружила Адаму ону јабуку да загризе, па све до госпође Силађинице, која је у Турстој Кањизи кортешовала при избору посланика, види се, да су „женски послови“ врло разноврсни. Да је Ева, уместо што је, не бојећи се колере, зашла по рају па овркивала оно различито воће по башти, да је уместо тога, велим, откала какав ћилим или навезла мараму са какву изложбу, а госпођа Силађиница да је шила мужу кошуљу, ти женски радови много би више хасне донели, него ли Евина кортешовање и Силађиничино пружање киселе јабуке мужу да загризе, те да га тако на грех наведе.

Него збиља! Како би било кад би се скорим отворила у Новом Саду и изложба мушког ручног рада. Ту би тек било финих ствари за излагање.

Ту би на пример новинари могли изложити своје уводне чланке, у којима један другог називају „бесним звером“, „буџом“, „денунцијантом“ итд.

Наш санитарски одбор могао би изложити румарински сокак и брукшанац.

Матица би могла изложити своје магацине за књиге, који су пуни књига за народ, што их је Матица још пре 50 година издала, а народ неће да купује, јер му онда не би остало новаца за „Катинку“ и „Цара Јосифа II.“

Српско учено друштво могло би изложити — (ал' да, оно не треба ништа да изложи него што има за ложење нека чува за зиму, јер министар је и онако укинуо друштву наушал за огрев, те ће чланови и часници опет на зиму цвекотати као и лане).

Титељани би могли изложити оне титуле, што их је солгабиров њихов за време избора народу

раздавао, те да их запамте они, који су ипак по његовом савету гласали.

Вршчани би могли изложити један врло шарен и ако мало груб Пеш-кир.

Кикићани би требало свакојако да изложе на јавност прегледање рачуна њихове политичне општине.

И тако било би доста и „мушких послова“, које би вредно било изложити да их сваки може видети и дивити им се, јер и ако женске имају своју Еву, која их срамоти, имамо и ми нашег Адама, који такође заслужује 25 батина, што је био тако лаком, те загриз ону забрањену јабуку, а као што се сваким даном уверити можемо, и данас још не мирује, него још једнако гризе забрањено воће и — слуша жену.

Аб.

У Ш Т И П Ц И.

△ На новосадској изложби женских послова чујемо да неће бити изложен Абердаров мидер, јер он не може 14 дана да буде без њега.

* * *
□ Исто тако ни салвет покојне Илке, јер је још нуждан у Србији.

* * *
= Што се чаршава Книћанкиног тиче неће се такође излагати, јер је послан у Шпанију за музеј инквизиторских справа.

* * *
§. Дакле и ове је године г. солгабиров Тителски, употребивши сва средства да се изабере владин кандидат, морао увидети, да је „Titel ohne Mittel.“

њему: помоз бог! а он је запита што, а она му умилато одговори, и тако је њихово познанство бивало све срдачније.

Није попа ни сневао да је она у дослуку с млађим и угледнијим кметом. То је пријатељство толико сазрело, да је попу једном млада му пријатељица позвала к себи на вечеру. Е ал' поп се једнако отимао и страховао — да му не пуца још и већа брука по селу и да му нападија не награди још дубље греботине по челу; морао је страховати тим пре, што је знао да његов заклету диндушманин кмет, мотри на сваки његов корак и што му је познато било, да је због учесталих крађа било забрешено ноћу тумарати по селу. Истина да њега патрола не би отерала онамо гди тера друге ноћнике кад их на улици и укеба али не би му баш ни почаст велику учинила. Но покрај свега тога он се одважи да оде на вечеру.

Е јест ал' код пријатељице беше узан мрачан сокачућ, а тамо два нагарављена човека с буџама; еле чим гост у сокачић сави, ал ти се просу пљусак по његови леђи. Он сирмак јауче — а кмет се церека на месечини и ужива у поповој невољи. — Сутра дан је знало цело село бруку његову а леђа су му била тако прерађена и профињена, да су морала неколико дана чувати собу и постељу.

Но то још није био крај његових страдања. Тужио је кмета опет и надовезао кмету сто кривица и кмет је био је био кажњен. — Ал' поп Парца носио је широке

испита и измери таванице на механи. Ако се то испитивање много повтарало, то је често бивала последица томе, да је поп убрзо по све предмете око себе, као да их кроз исландски шпат посматра, удвојено, т. ј. дупло видио. Онда би се обично по настојавању кметовом коло повело, па се и поп и ако није био играч морао ухватити. Онда би коловођа некако удесио тско, да коловође све збијеније и збијеније и поп би уз смеј целе околине долазио у врло неповољан додир са разним лактовима и коленима.

Тако би се он сутра дан чудио што га болу леђа и ноге, — Но није му само тако напакостио кмет, већ једном кад је поп својим дошаптавањем с надлежнима толико успео, да је кмет повлачен био на одговор, па и озбиљно кажњен због опорочавања власти, онда се кмет добро користио оном трећом лепом особином, поповом, коју је његова попадија мрзила из дубине душе и нападала је у њему са свих десет својих поката.

Поп је имао обичај, да сваку младу и девојку обдари по којим милостивим погледом, слатком речи слаткишем, шареном марамом и т. д. Ал' за једном младом лепушкастом враголастом сељанком, која се није много бринула, о томе, што јој завидљиве сплеткуше не издају најлепшу кондуиту — е за њом би наш јунак сваки пут уздануо, кад год би је срео. А после тог догађаја с кметом и после његове казни, почела се младица с попом чешће сусретати; није се више поносила као пре, него још јона прва

Бука. Кажу ти мени нашто је наш брукшанац у Новом Саду?

Шука. Па брукшанац је за то грађен, да нас брани од непријатеља.

Бука. Па непријатељ је наш и колера, а брукшанац наш својим смрадом не само да нас неће одбрани од тога непријатеља него ће нам га још навући на врат.

Бука. Шта се у Загребу најјаче потресло од толиких земљотреса њихових?

Шука. Мозак неких „стеклиша.“

И В Е Р Ј Е.

Наша мала Милица, коју врло многи познају под именом „мала глумица,“ била је недавно у Сенти са оцем својим у срп. народ. позоришту. Ту беше осим Срба, још и Немаца и Мађара. Милица је чула неке њој непознате речи и говоре. Отац јој растумачи: овај говори немачким језиком, онај тамо говори мађарским језиком. А којим језиком говориш ти? пита отац Милицу. Милица пружи врх од свога језика и покаже га оцу прстом говорећи: Ево овим!

Ја не знам што ти Банађани око Темишвара, осо-

бито браћа Румуни, иду чак у Арад и бог те пита куда по суву рибу?

Та ево нека дођу у Нови Сад. Сад како је опала вода у нашем-букшанцу, остала риба на суву и скапала.

Наћи ће је лако, јер је мирис на далеко одаје. Кажу да је мирис тај осетила чак и колера у Тулоу, те је запушила нос и наумила да бежи из Европе, јер она и ако може доста свакојако задаха да поднесе, ал од овог новосадског брукшанског смрада хоће и она да падне у невест.

— А како се каже српски Gas-beluchtung?

— Па ваљда гасно осветљење.

— Гасно осветљење? Е па нама онда то не треба, имамо га већ у Новом Саду.

(Тај сам разговор ономад слушао из „фоглперспективе,“ кад сам на мом прозору пушио, а двојица испод мене прошли, па тако диване.)

У Будапешти се овог лета догодило то чудо, да је Адам била женска, а Ева био човек.

Како је то могуће запитаће когод не верујући. Но ево како.

Летос је била у Будапешти славна француска списатељка, мадам Адам, па су јој се представиле све знаменитије личности у Будапешти.

Дође ред и на управитеља мађарског народног позоришта, који носи презиме Ева.

Кад управитељ приступи Францускињи онда ће их неко једно другом представити овако:

старе чизме, а црква је имала заветињу. Поп је оптрчао с литијом брда и винограде, носио крста, и кад се такве ствари по летњој врућини, чине, онде се не иде наштерце но су ту пљоске, Чутуре, а у њима вино и ракије; па кад се дође до авлије, порте, гди је постављен сто и гди ће се држати заветиња и гди је спремљен жесток ручак, онда ту пред светом, треба прочитати коју молитву и окадити трпезу. Е, онај што је прихватио тог дана кадионицу био је кметов пришипетља и уз то самостално за свој рачун ђаво — а поп је имао широке чипме.

Ђаво набаци жар из кадионице да падне у попову чизму, па тамац су звона ударила, прангије припуцале. Учитељ читао оченаш, сељани присели за готову совру почели сипати чорбу а попа стаде дрека, јер жар има то рђаво својство, да кад је и у чизмама а он чини пакост, и жеже немилице.

Те тако се једва неки пријатељи попови уразумише шта је и како је, па повалише попа, изуше му чизму: истресосе жар и видише пликове и ожеготине на злосретној ноzi.

Тако је попу пресела заветина, дуго је ногу видао, али и ако није могао трчати у варош, а он је писао сваког дана по једну тужбу на кмета и на општину. Тужио је и онога што му је држао кадионицу, ал сведоци се нису могли да закуну, да је жар из кадионице дошао у

попову чизму посредством чије руке, јер то нису видели — и тако је поп платио таксе.

Тужбе беху јако учестале. Дигао се кмет, општина и цело село, противу попа, па не могу попу ништа. Поп је поп, с које га год стране окренеш с које га год стране прочиташ, опет је поп, а да изађе комисија и то још неподмитљива комисија, то је просто немогућа ствар. да се ноћу злоупотребе код ког чиновника на приватну или општинску тужбу — то се не може ни замислити, А кад би баш село искочило да попа обрије, — брада би му опет нарасла, — даклем ни то не би помогло.

Ал шта ко тражи то и вађе. Кмет упевши се из петиних жила потури попу, вешто удесивши и с договором да се добро попу плати, те се полакоми и својим потписом и печатом потврди и одостовери завештање једног старца на 24 сах. после његове смрти, на просту реч, његове за њим заостале бабе, која је попу саопштила последњу вољу њеног умрлог мужа. Поп је Парца осуђен само на месец дана затвора и ја ни пошто не могу се пачати ни оцењивати независност наших судова, ал' тек знам, да су неки зли језици опорочавали власт и кривили попа за то, што није хтео дати, једног у том суду, који је писао левом руком и десно уво крио под косу — колико му је овај тражио да му изради пресуду, па да ни мало не бу-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Госпођа Адам; господин Ева!

(Даклем видите да је Адам био женско, а Ева мушко!)

Новине нам приповедају опет неку нову американску досетку.

Најновија идеја американска, то је — хотел за самоубијце.

Хотелџија издаје господи и госпођама, који су ради да се чисте са овог света, собе и све друге удобности за самоубијство.

У свакој соби има о виду врло лепо исцифрана кука од бронце, о коју се гост може, ако му срце жели, обесити. У соби са билијаром имаде у свако доба на избор пуних револвера, а стакоце цијанкалија и других отрова не сме фалити ни у једној спаваћој соби.

Хотелџија захтева у сваком случају, да се хотелски рачун унапред исплати, што му наравно нико не може замерити.

Брз одговор.

Кад је неко у друштву хтео Дескашева да печне, па му рекао: „Лако је теби сад, ал шта ћеш онда, кад те глас изда?“ открисе му овај без премишљења: „Онда ћу тебе узети за медведа па од села до села.“

Гиган.

де крив. но : у је дао само половину, па је морао месец дана одувати у затвору.

Е ал' и поп се опет светио кмету. Кмет је кажњен за неправљене друмове — ма да и данас по благословеној земљи Србији макнеш ли се само корак од главних друмова можеш погинути у блату, па се на ружном вешмену можеш заглибити и на сред средине „на сипа“ (који се тако зове за то што се једнако на сипа, а никад да се насне.) После је кажњен, што није први покупио данак, ма да данак није платило дотле ни 100 варошана у Србији (а има их који нису платили ни по 10 година данак у вароши и јако имају и преко 10.000 динара) и ма да су остали кметови почели предавати много доцније и тек после пола године покупили и предали сав данак. Кмет је кажњен, што није наређених му сто кола грађе истерао, него тек 80, ма да други мањи кметови од 20 кола грађе ни су ни 10 дотерали и ма да Ђуприја за коју се довозила грађа не ће бити ни после 15. капетана готова! — и тако је кмет морао дати оставку на кметство.

А како село не може бити без кмета, то је изабран други кмет. Поп је уживао, частио, староме се кмету светио.

Е ал' попу ништа ни нови кмет не поможе. Скочило село, па неће попа ни пошто више. Чуди се прота чуди се конзисторија, питају се: ил. не ваља поп ил' не ваља село?

(Свршиће се.)

Зар нема друга лека!

За трпезом пуном
Смеје с' бесна сила
Како сиротиња
Јад на јад гомила.

Како му је горак
И санак и јава,
Како робљу нема
Ни од куда права.

Ал кад буде пехар
Препун горка једа,
Дићи ће га у вис
Сиротиња бледа.

Бледа ће се лица
Зажарити махом,
А румен обиља
Пребледиће страхом.

Здравица ће с' чути
Нечувено дрска;
Грчевита рука
Пехар ће да смрска.

Прокуће се мука
Дуго задржана — —
— Ох зар нема без тог
Свету бољих дана! ! ?

3-1 1.

Тврда намера.

Госпођица Анастасија наумила је да се и не удаје. Јер за паора неће, за трговца нема доста новца — а са другим овако стоји:

За богословца неће, — јер би му се морала више пута исповедати.

За лечника неће, — јер ови радо прописују.

За правника неће, — јер ови хоће увек да имају право.

За филолога неће, — јер ови много држе на чистоту језика.

За филозофа неће, — јер овај не верује ни сам себи, а да како ће њој веровати.

За инжењера неће, — јер овај би је могао лако премерити.

Ми на све ово немамо ништа друго да приметимо, већ саветујемо гђици Анастасији кад уме тако вешто да мудрује, онда је најбоље, да остане при својој намери, — да се никад и не удаје.

Кога волије?

Мој синчић Милан сиграо се са својим штене-том. Ја га случајно запитах:

— Мило! Кога већма волиш; ил' мене ил' штене?

— Штене! одговори ми мој синчић.

Проба пера.

XXXIV. *u*

Из ништа — нешто.

Кад ја што надрљам,
Нек се не замера.
Та за бога, то је
Само проба пера.

Сада ми баш ништа
На ум пало вије, —
Па где и из тога
Створих строфе двије.

Кад то тако иде,
То је моја срећа, —
А из тог се створи
И строфица трећа.

Хоћете л' још једну?
Изволите: ето ј'
(Па можда ћу што год
Замислит' у цетој)

Не долазе мисли,
Ма да с' чело гњечи, —
Но где нема мисли
Може бити речи.

Ал кад ја, малоглав
Писац још се не дам,
Већ без мисли ево
Створих строфа седам,

Помислите, колко б' могли
Други да саставе
Из велике своје,
Још празније главе.

XXXV. *u*

Примерна жена.

Кад год Пера доцне дође
На прозор не вуца
А врата му већ отвара
Добра жена Јуца, —
Из далека она њега
Чује како штуца.

XXXVI. *u*

Молитва једне Бошњаниње.

Молила се једна ж на,
Бошњакиња, тужна лица:
„Дај нам, Боже, више стена,
А мање — стеница!“

Г-д-н.

Пре ће коњи научити.

Путовао сам летос званичним послом у В. Возио ме један Шокац из истог места.

Како се браца прилично насвирао, то ми је путем певао песму: „Видиће се цурино поштење“, и т. д. али тако исквареним гласом и кречељећи се, да се немогох уздржати, а да му то неприметим.

— Ми, Шокци, тако пивамо; а знатели ви боље?

— Него? па му отпевам ту песму онако по српски.

— Бога ми господине, то је много липше, него што ми пивамо. Дедер те ви мене научите, па ћу ја пивати нашим Шокцима.

Из дуга времена отпевах му неколико пута ту песмицу али мој Шокац немогаше никако да опорави. Чујем га, где полугласно проба, али неиде никако. На послетку окрене се мени, пак ми рече:

— Господи'не, та ми смо Шокци луде! од кад ја пробам, па немогу да погодим. Па онда стаде шибати коње.

— Де! тамо њима овога и онога. Још ће те ви пре мене научити.

Две стране.

Кад човек кроз прсте
Гледи неку ману
Свака ствар имаде
Своју добру страну.

„Виделу“ су обе стране
Врле и ваљане, —
Да с' у њих замота
Комад шунке слане.

Ацко.

М а с а.

Владалац. Шта ј' то народ
Министри. То је маса.
Владалац. А од куда знате?
Стармали. Јер од њега они беру
Најмасније плате.

В е р а.

Ко ништ не верује,
што вера налаже,
тај на овом свету,
неће бити блажен;
ал ко све верује,
што му други каже,
тај на овом свету,
неће бити спасен.

Гиган.

Чудан наслов

У 78. овогод. броју „Видела“ има уводан чланак под насловом: Помози Бог; — Збогом!!“ — По нашем мишлењу ове би речи боље доликова- ле за допуну наслова каквог великог господина, н. пр. министра, или председника скупштине, него за наслов уводноме чланку једног политичког листа у Србији.

WWW.UNILIB.RS
У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Мој Милан.

Један пут се свadio са мном мој синчић Милан, коме беше тада три године, пак ми намрштено рече:

— Одлази из моје куће!

— Одлази ти из моје; то је мој отац право, а не твој:

— Није истина! то је мој отац право.

— А шта ти ту мени говориш! Мој је отац био поштен човек, а твој је отац лола!

— Ал', мој је отац поштенији! Твој је отац лола и вуцибатина! одговори ми мој синчић у праведном гњеву, што сам хтео, да му оца погрдим.

—о—

Јунак нашег доба.

(На жалост истинита слика.)

Наш се јунак зове М а р к о, али ви се надате валда, штовани читаоци, да чујете, како је он ударио на дванаест арапа; али није тако. Наш се јунак у толико слаже са Краљевићем Марком, што и он радо рујно вино пије, ал и ту има мало разлике, јер наш садањи Марко све сам пије, а не даје половину шарцу.

Младост овог „пунонадежност јуноше“ застрга је тамо, и тек од оно доба, када је за дванаест година „сјајно“ свршио седам реалака, почео је да искаче на површину (и да се праћака), као што је после десетогодишњег ћутања искочило неко к о н к и н к и н д с к о недоношче. Ал да пређемо на ствар.

Дакле њему је у 12-ој години школовања — као што се сам хвали — матура сретно испала, т. ј. он је и с п а о са матуре.

Опширније податке о његовом школовању дају сви бечкеречки чизмарски шегрти којима се хвалио да је шест година учио физику и хемију т. ј. он је у два разреда учио хемију, ал је оба разреда тако сјајно положио, да су га професори замолили, да још сваки разред по двапут полаже. Са астрономијом се јако занимао, особито су га занимале оне звезде, које се појаве после поноћи, па сјаје до зоре. Са тим је тако ревностан био, да је чак и онда „астрономисао“, кад је било облачно. Из немачке књижевности је знао, да Гете није био Арнаут и нарочито се бавио са Шилером. шта више шилер-а је претпоостављао Гете-у. Из старе грчке историје особито је научио онај Ликургов закон, где су се млади шпартанци учили лагати.

Наравно, као „свршеном“ човеку отворени су му „сви“ путеви и једнима је рекао да иде у Москву у духовну академију, по што ће добити штипендију од 600 рубаља; другима, да је уписан у богословију, где учи егзотику (? ?) и нумисматику (!) трећима, да иде „јер се предомислио“ у „бергверк-академи“ са првом штипендијом од 400 фор. (Али он би и без те науке већ могао лупати камење) . . . Али једног дана ево нашег Марка весела лица: куц, куц! у читаоницу. „Препоручујем се господо, за тр. дана идем у Шарошпатак, добио сам место за агента.“ Тако је то било још на неколико места код госпођица, где је казао, да има сијасет места да бира: ил у Загреб, ил Осек, ил Земун, ил у Оршову. Сутра дан је узја-

мио од једног „трегера“ са жељезнице кашу и опростио се, — али куд је отишао? у Жабаљ на вашар предводећи овце и да кортешује за оно, што се у Шајкашкој никад искортешовати неће.

Када се вратио са свога „путешствија“ обрадовао нас је радосном вешћу да је у Земуну полагао „пријемни испит“ и да се тако допао једном бечком банкарју, и исти га је молио“ да причека један месец, па ће добити место у Бечу са „фикс гехалтом“ 2.000 фор.

Прошао и тај месец, а наш Марко сада показује неку „фрајкарту“ (ћораву) и за недељу дана „путује“ у Хрватску, — мора бити да се опет приближује какав Жабаљски вашар или конференција. То истина нисам гледао у календр; ал ако се не врати из „Хрватске“, то ћу нашем „Стармалом“ већ јавити. — Најновија вест о њему та је, да ће скоро „аванзовати“ за неког ђавола код порције. . . .

Љубимац.*)

*) Молим слагача, да пази да не сложи Јединац, јер би онда спрема г. Радић морао писати „изјаву.“ бојати да то није он писао. Јер би неко чудно створење, које се Анђелић зове, посумњало у његову „лојалност.“

Из школе.

Професор на једној мађарској гимназији запита новог ђака, Србина: Били ти мени знао казати, које је народности био Пилат?

Ђак није знао на то питање одговорити како треба, али је знао нешто друго т. ј. он је знао слабост свога професора, којом би он хтео цео свет да помацари, за то са свим куражно рече: Пилат. — Пилат је био прави тержекеш Мађар.“

Професору се насмеши леви брк и уважајући, не толико знање, колико добру вољу новог ђака, уписа му добру белешку.

Варјача

Како ће без имена.

А. Чујем да сте добили сина. Честитам, честитам. А како ће те га крстити.

Б. Не знам још ни сам. Још премишљам.

А. Па деда има лепо српско име; подајте му дедино име.

Б. (Мисли се) Знам, знам, то би лепо било, — али како ће онда деда без имена да живи? Он још није тако стар; и њему ће још требати његово име.

Л. Г.

О ко чега.

Око свеће лептир лети,
љубав њему не да мира,
а кад јутро освануло
нит је свеће ни лептира (Мирза Схафи)

И ја лебдим око флаше
За њоме ми срце вене
док једнога лепог јутра
нит је флаше нити мене —
(само суме неплаћене)

Гиган.

Новије књиге и листови

Послате уредништву на приказ.

Српски Забавник. Излази у Загребу трипут месечно. Издаје и уређује Душан Рогоћ. Штампарија К. Албрехта. Годишња цена 4 фор.

Садашњост. Недељни лист за просвету, привреду и забаву народну. Власник и уредник Паја Петровић. Штампарија Ј. Радака у Кикинди. Год. цена 3 фор.

Књижевне вести.

Изишао је

„ЈАВОР“

ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ, ПОУКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Власник Змај-Јован Јовановић. Уредник Др. Илија Огњановић.

БР. 30.

Садржај: Пуста жеља, песма од Риста; Савет му судила. Приповетка из народног живота оо Јов.; „Добри“ су људи, од М. Ђ. Призренца; Лена Вида, роман Јосифа Јурчића; Друго коло народнијех ријечи, што их нема у „Рјечнику hrv. ili srp. jezika“ од Мојо Медића; Слон, од 2. Јеврића. — листак: „Српска молитва“ за мешовити збор уз пратњу два гласовира од Др. Јована Пачу-а Приказ Дракутина Блажека; Књижевност неколико речи г. Аугусту Харамбашићу на његов одговор Јавору у „Hrvatskoj vili“ од *ит*; Допис из Београда (Цртеж папирног новца од 50 дин.); Белешке Бранкови венци, Одбори за пренос костију; Разво (како се бијају и иншталирају црквени тутори — клисаре — у Босни, од Митрополита С. К.). Нове књиге. Позив на свечано отварање изложбе. Књижевне вести.

„Јавор“ стаје за Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на четврт год. 1 ф. 25 новч: за све остале земље 1 ф. 50, новч.

„Јавор“ излази сваке недеље на великом табуку фине шамуа-картије.

У Новом Саду.

Књижара Луке Јоцића и Др.

Издавач „Јавора“

Данас, како се смотка све више одомаћује, не можемо дуванџијама довољно саветовати, да највећма пазе на каквоћу папира за смотке. Ако папир није добар, не може се ни од најбољег дувана начинити добра смотка. — Нема папира за смотке који пружа толико јемства о својој апсолутној чистоти и подпуној нешкодљивости, као француска творина „Le Houblon“ од Cawley & Henry-а у Парису. — Најбоље се ово види из хемијског испитивања, које извешао г. професори ДДрр. Ј. Ј. Пол. Е. Лудвиг и Е. Липман. Резултат ове анализе саопштише они у званично оверовљеном сертификату СВЕДОЦБА. Потписани овим изјављују, да су на основу тачног истраживања дошли до закључка, да је папир за смотке „Le Houblon“ из француске творнице папира за смотке господe Cawley & Henry у Парису, особите каквоће и да нема у њему никаквих страних саставних делова нарочито пак штофова, који би здрављу шкодили. У Бечу, 24. маја 1884. Др. Ј. Ј. Пол, с. р. ред. јаван. професор хемијске технологије на ц. кр. техничкој великој школи. Др. Е. Лудвиг, с. р. ц. кр. ред. професор медицинске хемије на бечком свеучилишту. Др. Е. Липман, с. р. ванред. професор хемије на бечком свеучилишту. (Правоваљаност горњих потписа потврђена је од Др. Ј. Хофмана, ц. кр. бележника у Бечу. Горња сведоштва потврђена је од ц. кр. министарства спољашњих послова и од француског посланства у Бечу 28. Маја 1884.)

ОГЛАСИ.

ТРАЖИ СЕ ЈЕДАН ПРАКТИКАНТ,

који је свршио 4—6 гимназијски разред
за апотеку ХР. Ј. ДИМИТРИЈЕВИЋА,
у Новоме Саду.

НАЈБОЉИ
ПАПИР ЗА ЦИГАРЕТЕ
ЈЕ ПРАВИ

LE HOUBLON

ФРАНЦУСКИ ФАБРИКАТ
од CAWLEY & HENRY у Паризу.
Ваља се чувати од подражавања!

(Само је онда овај папир за цигарете прави, ако је на сваком листу отисак Le Houblon и ако снаки картон има марку штитицу и сиснатуру.)

500 FEUILLES
FORMAT FRANÇAIS
CAWLEY HENRY C. C. FABRIQUE PARIS

Cawley & Henry
Proprié du Brevet.
SEULS FABRICANTS.
17 Rue Beranger à PARIS.

Fac-Similé de l'Etiquette

2-36

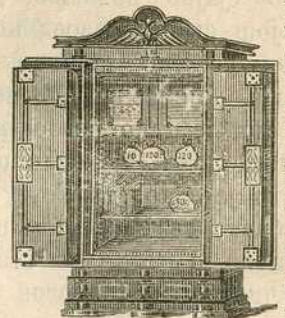
КАСЕ

по најновијој американској системи

сигурне од ватре и харе
из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

у солидности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а уцени су знатно јефтиније. — Наручбине прима и одправља госп. Ђорђе Миличевић, трговац у Бечу, Lazzenhof, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

17—33